P9_TA(2020)0298

# ES ir Kinijos susitarimas: bendradarbiavimas geografinių nuorodų srityje ir geografinių nuorodų apsauga (Rezoliucija)

**2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento ne teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo geografinių nuorodų srityje ir geografinių nuorodų apsaugos sudarymo projekto (08359/2020 – C9-0298/2020 – 2020/0089M(NLE))**

(2021/C 415/11)

*Europos Parlamentas,*

— atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (08359/2020),

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo geografinių nuorodų srityje ir geografinių nuorodų apsaugos projektą (08361/2020),

— atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnio 3 dalį, 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunkčiu ir 218 straipsnio 7 dalimi,

— atsižvelgdamas į Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutartis),

— atsižvelgdamas į 2015 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „Prekyba visiems. Atsakingesnės prekybos ir investicijų politikos kūrimas“ (COM(2015)0497),

— atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Prekyba, augimas ir intelektinė nuosavybė. Intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir gynimo trečiosiose šalyse strategija“ (COM(2014)0389),

— atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Ataskaita dėl intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir užtikrinimo trečiosiose šalyse“ (SWD(2019)0452),

— atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 16 d. vykusio 20-ojo ir 2019 m. balandžio 9 d. vykusio 21-ojo ES ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikimų bendrus pareiškimus,

— atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 12 d. bendrą komunikatą „ES ir Kinija. Strateginė perspektyva“ (JOIN(2019)0005),

— atsižvelgdamas į savo 2015 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir gynimo trečiosiose šalyse strategijos ([1]),

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių padėties ([2]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 11 d. teisėkūros rezoliuciją ([3]) dėl sprendimo projekto,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis) ir visų pirma į jos V antraštinę dalį dėl Sąjungos išorės veiksmų,

— atsižvelgdamas į SESV, ypač į jos 91, 100, 168 ir 207 straipsnius kartu su 218 straipsnio 6 dalies a punkto v papunkčiu ir 218 straipsnio 7 dalimi,

([1]) OL C 407, 2016 11 4, p. 18.
([2]) OL C 433, 2019 12 23, p. 103.
([3]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0297.

**2020 m. lapkričio 11 d., trečiadienis**

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 105 straipsnio 2 dalį,

— atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

— atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą (A9-0202/2020),

A. kadangi geografinių nuorodų apsauga tarptautiniu lygmeniu yra pagrindinė ES prekybos politikos dalis;

B. kadangi ES yra didžiausia žemės ūkio maisto produktų eksportuotoja pasaulyje ir jos prekybos žemės ūkio maisto produktais perteklius 2019 m. pasiekė rekordinę 39 mlrd. EUR sumą;

C. kadangi geografine nuoroda pažymėtų produktų vidutinė vertė yra du kartus didesnė nei tokiu kokybės ženklu nepažymėtų produktų vidutinė vertė;

D. kadangi ES žemės ūkio maisto produktų eksportas į Kiniją per pastarąjį dešimtmetį nepaprastai išaugo – 2009–2019 m. laikotarpiu metinis augimo tempas buvo daugiau kaip 20 proc.; kadangi todėl 1 mlrd. EUR siekiantis ES prekybos žemės ūkio maisto produktais deficitas (2009 m.) tapo daugiau nei 9 mlrd. EUR siekiančiu prekybos pertekliumi (2019 m.), o Kinija – trečiąja pagal dydį (po Jungtinės Karalystės ir Jungtinių Valstijų) ES žemės ūkio maisto produktų eksporto paskirties šalimi; kadangi tikimasi, kad kitu dešimtmečiu Kinijos žemės ūkio maisto produktų importas toliau didės;

E. kadangi prekybos produktais, apsaugotais ES geografinėmis nuorodomis, aprėpiančiais vynus, žemės ūkio maisto produktus ir spiritinius gėrimus, vertė pasaulio mastu siekia 74,76 mlrd. EUR ([4]), o tai sudaro 6,8 proc. parduodamų ES žemės ūkio maisto produktų ir 15,4 proc. eksportuojamų ES žemės ūkio maisto produktų;

F. kadangi ES visame pasaulyje garsi savo praktine patirtimi ir tuo, kad gamina vertingus ir kokybiškus žemės ūkio maisto produktus;

G. kadangi visi importuojami žemės ūkio maisto produktai turi būti patikrinti ir atitikti sveikatos, saugos ir gyvūnų gerovės reikalavimus, kurie taikomi ES gamintojams visoje žemės ūkio maisto produktų tiekimo grandinėje, taip padedant užtikrinti jų vertę ir kokybę;

H. kadangi dėl daugelio ES geografinių nuorodų Kinijoje iškyla nemažai problemų, todėl ES gamintojai patiria didelių ekonominių nuostolių;

I. kadangi susitarimas grindžiamas patirtimi, įgyta 2007–2012 m. įgyvendinant ES ir Kinijos bendradarbiavimo geografinių nuorodų srityje bandomąjį projektą;

J. kadangi tikimasi, kad didelė dalis būsimo pasaulio ekonomikos augimo bus sukurta už Europos ribų;

K. kadangi žemės ūkio maisto produktų gamintojai ir eksportuotojai vykdo veiklą sudėtingoje tarptautinės prekybos aplinkoje;

L. kadangi šis susitarimas yra svarbus atsižvelgiant į tai, kad juo suteikiamas pasaulinis geografinių nuorodų pripažinimas;

M. kadangi šis susitarimas yra svarbus pirmas žingsnis ir, siekiant apsaugoti daugybę ES geografinių nuorodų, kurios į jį vis dar neįtrauktos, jo aprėptį reikėtų kuo skubiau išplėsti;

N. kadangi sudarant šį susitarimą parodoma, kad ES ir Kinija sugeba sudaryti dvišalius susitarimus, jei tinkamai atsižvelgiama į bendrus interesus;

([4]) 2020 m. balandžio mėn. paskelbtas Komisijos tyrimas https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_20_683.

1. teigiamai vertina ES ir Kinijos Liaudies Respublikos susitarimo dėl bendradarbiavimo geografinių nuorodų srityje ir jų apsaugos sudarymą; teigiamai vertina Europos geografinių nuorodų apsaugą Kinijos rinkoje; mano, kad veiksmingas susitarimo įgyvendinimas – tai svarbus abiejų šalių pasitikėjimo stiprinimo veiksmas ir reikšmingas ženklas, kad Kinija yra pasirengusi bendradarbiauti su ES; tikisi, kad pažanga bus padaryta ir kitose bendradarbiavimo sąžiningos prekybos klausimais srityse;

2. pabrėžia ES strateginių santykių su Kinija svarbą ir ragina ES valstybes nares ir institucijas kreiptis į Kiniją vienu balsu ir koordinuotai imtis veiksmų; pabrėžia, kad prekyba ir investicijos turėtų būti grindžiamos taisyklėmis ir vertybėmis bei daugiašale prekybos sistema; ragina Kiniją atlikti aktyvesnį vaidmenį Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) ir kitose daugiašalėse iniciatyvose ir visapusiškai laikytis savo įsipareigojimų PPO, taip pat suderinti savo įgytą ekonominę galią su savo vystymosi lygiu; pabrėžia, kad pagarba žmogaus teisėms yra būtina sąlyga siekiant palaikyti prekybos ir investicijų santykius su ES ir primygtinai ragina Kiniją laikytis tarptautinių prievolių ir įsipareigoti gerbti žmogaus teises, visų pirma atsižvelgiant į vykstančias derybas dėl dvišalio investicijų susitarimo; yra labai susirūpinęs dėl pranešimų apie Kinijos gamyklose išnaudojamus ir sulaikytus uigūrus;

3. ragina įmonėms, kurios nepaiso geografinių nuorodų ir klastoja geografine nuoroda pažymėtus produktus, taikyti finansines nuobaudas;

4. atkreipia dėmesį į tai, kad susitarimas yra teigiamas signalas tarptautinei bendruomenei, įskaitant daugiašales institucijas; palankiai vertina aukštą apsaugos lygį, numatytą pagal susitarimą į sąrašą įtrauktoms 100 Europos ir 100 Kinijos geografinių nuorodų; šis lygis viršija dabartinį apsaugos lygį, suteiktą pagal PPO sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutartis), visų pirma atsižvelgiant į maisto produktus, taip pat vynus ir spiritinius gėrimus; atkreipia dėmesį į tai, kad numatyta apsaugoti dar 175 atitinkamai ES ir Kinijos geografines nuorodas per ketverius metus nuo susitarimo įsigaliojimo; pažymi, kad ES apsauga apima daugiau kaip 3 300 geografinių nuorodų; ragina Komisiją nedelsiant išplėsti šį susitarimą ir ateinančiais metais apsaugoti kuo daugiau kriterijus atitinkančių geografinių nuorodų, įskaitant žvejybos ir akvakultūros geografines nuorodas; be to, ragina Komisiją tinkamai informuoti Parlamentą apie derybų dėl susitarimo išplėtimo pažangą; primena, kad susitarimas buvo parengtas prieš nustojant taikyti ES sutartis Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir kad į suderintus sąrašus įtraukti aštuoni Jungtinės Karalystės produktai; primygtinai ragina Komisiją konsultuotis su valstybėmis narėmis ir, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, kuo greičiau šiuos produktus pakeisti ES valstybių narių produktais;

5. palankiai vertina nuostatą, kad saugomų geografinėmis nuorodomis pažymėtų produktų gamintojai tuo atveju, jei jų produktas neįtraukiamas į pradžioje sutartus sąrašus, taip pat jei jų produktas vėliau, jau įsigaliojus susitarimui, įgyja apsaugą, gali tiesiogiai kreiptis į šiame susitarime numatytą Jungtinį komitetą; ragina esamus ir potencialius suinteresuotuosius subjektus, įskaitant ES žvejybos ir akvakultūros sektorius, išsamiai susipažinti su šia nuostata;

6. pažymi, kad ES prekybos su Kinija deficitas yra didelis, tačiau primena, kad žemės ūkio maisto produktų srityje ES turi prekybos perteklių;

7. primena, kad svarbu propaguoti ES geografinių nuorodų apsaugos modelį, nes jis yra nepaprastai svarbi priemonė siekiant išsaugoti registruotų ES produktų autentiškumą ir unikalias savybes, taip pat naudinga verslo galimybių rinkos priemonė bei kultūros paveldo simbolis; pripažįsta turtingą Europos ir Kinijos tradicinių kokybiškų maisto produktų paveldą ir geografinių nuorodų apsaugos svarbą šiuo atžvilgiu; ragina Komisiją, valstybes nares ir Kinijos vyriausybę įsipareigoti apsaugoti šį paveldą ir užtikrinti, kad jis būtų pripažįstamas abiejų šalių visuomenėje siekiant palengvinti atitinkamų produktų identifikavimą ir kilmės apsaugą, taip pat skatinti kultūros mainus ir atvirumą;

8. apgailestauja dėl to, kad, nepaisant apsaugos pagal susitarimą, kai kurie produktai, pažymėti ES geografine nuoroda, negali būti eksportuojami į Kiniją dėl Kinijos maisto importo standartų; prašo Komisijos tęsti dialogą su Kinija, kad būtų pripažinti ES maisto saugos standartai, kurie yra vieni iš aukščiausių pasaulyje; ragina Kiniją pašalinti nepagrįstas kliūtis ES žemės ūkio maisto produktų eksportui, užtikrinti visų komercinių santykių abipusiškumą ir laikytis sanitarinių ir fitosanitarinių standartų, juos tobulinti ir griežtai įgyvendinti bei užtikrinti jų vykdymą, kad būtų išvengta nesąžiningos konkurencijos;

**2020 m. lapkričio 11 d., trečiadienis**

9. be to, ragina Kiniją remti esamą daugiašalę geografinių nuorodų apsaugos sistemą ir tapti Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) Lisabonos susitarimo ir Ženevos akto, galiojančių nuo 2020 m. vasario 26 d., šalimi;

10. atkreipia dėmesį į geografinių nuorodų svarbą platesniame intelektinės nuosavybės teisių kontekste ir dedant pastangas kovos su produktų klastojimu srityje; pabrėžia, kad susitarimu turi būti užtikrinta visapusiška produktų intelektinės nuosavybės teisių apsauga, siekiant apsaugoti vietos aplinkos, be kita ko, infrastruktūros, užimtumo ir biologinės įvairovės, vertę ir kokybę, kad būtų pagerintas regioninis vystymasis ir padidintas atsekamumas, skaidrumas ir vartotojų informavimas;

11. atsižvelgdamas į tai palankiai vertina tai, kad patvirtinti nauji Kinijos teisės aktai dėl intelektinės nuosavybės teisių apsaugos; ragina Komisiją atidžiai stebėti šio susitarimo įgyvendinimą ir prašo nedelsiant jį ratifikuoti; be to, ragina Komisiją toliau bendradarbiauti su Kinija, kad būtų daroma pažanga siekiant įgyvendinti platesnio užmojo susitarimą intelektinės nuosavybės teisių srityje ir kad būtų išplėstas saugomų ES geografinių nuorodų sąrašas; primygtinai ragina Komisiją stebėti geografinių nuorodų registravimo procesą Kinijoje; prašo Komisijos toliau teikti pagalbą ES įmonėms pasitelkiant intelektinės nuosavybės teisių pagalbos tarnybą; pabrėžia bendradarbiavimo su tokiomis įstaigomis kaip ES intelektinės nuosavybės tarnyba pridėtinę vertę, turint mintyje tinkamą stebėseną ir vykdymo užtikrinimą;

12. pažymi, kad pastarojo meto ataskaitoje dėl intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir užtikrinimo nurodyta, jog 2018 ir 2019 m. daugiau kaip 80 proc. Europos Sąjungoje konfiskuotų suklastotų ir piratinių prekių kilmės šalis yra Kinija ir dėl jų ES valstybės narės praranda apie 60 mlrd. EUR; pabrėžia, kad ir toliau svarbu vykdyti griežtą visų importuojamų produktų kontrolę ir testavimą, siekiant aptikti suklastotus ir nesąžiningai gaminamus maisto produktus; todėl primena, kad reikia užtikrinti glaudų ir veiksmingą ES ir Kinijos muitinių bendradarbiavimą, kad būtų garantuota sąžininga konkurencija atsižvelgiant į išaugusius prekybos srautus ir kovojama su suklastotomis prekėmis;

13. pabrėžia, kad svarbu rinkoje veiksmingai įgyvendinti susitarimo nuostatas ir tinkamai užtikrinti jų vykdymą; pakartoja, kad yra pasiryžęs stebėti ir tikrinti, ar susitarimas yra tinkamai taikomas; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją kasmet informuoti Parlamentą apie susitarimo įgyvendinimą, pradedant praėjus vieniems metams nuo jo įsigaliojimo; teigiamai vertina tai, kad paskirtas naujas už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingas vyriausiasis pareigūnas, ir pabrėžia, kad jis atliks nepaprastai svarbų vaidmenį stebėdamas, kaip laikomasi šio susitarimo, ir šį procesą gerindamas; ragina už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingą vyriausiąjį pareigūną nedelsiant reaguoti tuo atveju, jei susitarimas nebūtų įgyvendinamas tinkamai;

14. yra susirūpinęs dėl poveikio, kurį Jungtinių Valstijų ir Kinijos ekonomikos ir prekybos susitarimas – vadinamasis JAV ir Kinijos pirmojo etapo susitarimas, įsigaliojęs 2020 m. vasario 14 d., galėtų turėti ES ir Kinijos susitarimui dėl geografinių nuorodų, ir pabrėžia, kad jis turi būti įgyvendinamas nediskriminuojant, visapusiškai laikantis PPO taisyklių ir nedarant jokio neigiamo poveikio įsipareigojimų, prisiimtų ES ir Kinijos susitarime dėl geografinių nuorodų, vykdymui; pabrėžia, kad ES taip pat turi atidžiai stebėti, kaip įgyvendinamas antrasis 175 ES geografinių nuorodų sąrašas, turint omenyje galimus sutapimus su JAV ir Kinijos pirmojo etapo susitarimu; tikisi, kad ES eksportuotojai iš karto pasinaudos prekybos lengvinimo priemonių žemės ūkio maisto produktų sektoriuje privalumais;

15. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl daugybės kliūčių, su kuriomis dėl Kinijos valstybės valdomos sistemos susiduria ES įmonės ir ūkininkai, siekdami patekti į Kinijos rinką ir joje veikti; mano, kad sąžininga ES ir Kinijos įmonių konkurencija lemtų daugiau galimybių ir didesnes inovacijas, ir primygtinai ragina Komisiją tęsti bendradarbiavimą su Kinijos valdžios institucijomis, kad tos kliūtys būtų pašalintos;

16. atkreipia dėmesį į ilgalaikį poreikį sukurti vienodas prekybos ir investicijų sąlygas tarp ES ir Kinijos, ypač daug dėmesio skiriant abipusiškumui patekimo į rinką, viešųjų pirkimų ir finansinių paslaugų srityse; primygtinai ragina abi šalis konstruktyviai bendradarbiauti šiuo atžvilgiu siekiant vykdyti rinka grindžiamas reformas ir daryti reikšmingą pažangą, visų pirma vedant dabartines derybas dėl dvišalio investicijų susitarimo, taip pat įmonių socialinės atsakomybės, darnaus vystymosi tikslų pasiekimo ir kovos su klimato kaita pagal Paryžiaus susitarimą klausimais; dar kartą ragina Kiniją imtis tolesnių veiksmų dėl plataus užmojo PPO reformos, įskaitant išsamias pramonės subsidijų taisykles; pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl rinką iškraipančios Kinijos valstybės valdomų įmonių praktikos, priverstinio technologijų perdavimo ir duomenų vietos nustatymo, pramonės perteklinių pajėgumų ir susijusio eksporto dempingo kaina, taip pat kitos nesąžiningos prekybos praktikos; pakartoja, kad reikia gerinti dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą siekiant darnaus

vystymosi ir sąžiningos prekybos sistemos, propaguojant socialinius ir aplinkos apsaugos standartus, pagrįstus tarptautinių konvencijų bei susitarimų laikymųsi ir įgyvendinimu; reiškia susirūpinimą dėl prastų Kinijos rezultatų kovojant su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba; atkreipia dėmesį į tai, kad stokojama skaidrumo registruojant laivus ir žvejybos laivynus pasaulyje, ir pabrėžia, kad dėl Kinijos subsidijų šioje srityje sukuriama nesąžininga konkurencija ES žvejybos sektoriuje; ragina Kiniją dėti visas pastangas siekiant sustiprinti savo teisinę sistemą, skirtą kovai su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba, ir griežčiau ją įgyvendinti;

17. primena, kad būtina daryti didelę ir plataus užmojo pažangą derybose dėl ES ir Kinijos visapusiško susitarimo dėl investicijų, kad būtų panaikinta dabartinė rinkos asimetrija; pabrėžia, kad svarbu įtraukti plataus užmojo prekybos ir darnaus vystymosi skyrių, siekiant apsaugoti žmogaus teises, įskaitant pagrindinius darbo standartus, skatinti darnų vystymąsi ir kovoti su klimato kaita laikantis Paryžiaus susitarimo; pabrėžia, kad nepaprastai svarbu užtikrinti vienodas sąlygas, abipusiškumą ir nediskriminacinį požiūrį į atitinkamas susitarimo šalis ir jų verslo bendruomenes, piliečius bei pilietinę visuomenę; primygtinai ragina šalis didinti skaidrumą ir numatyti parlamentinį aspektą susitarimo įgyvendinimo atžvilgiu; pabrėžia, kad ES viešųjų pirkimų rinka yra atvira Kinijos įmonėms, įskaitant valstybės valdomas įmones, o Europos įmonės, siekdamos gauti galimybę dalyvauti Kinijos rinkų viešuosiuose pirkimuose, dažnai susiduria su sunkumais; ragina Komisiją ir Kiniją stiprinti ES ir Kinijos bendradarbiavimą siekiant aplinkos apsaugos tikslų;

18. pabrėžia, kad, norint palaikyti prekybos santykius su ES, reikia užtikrinti darnius regioninius Kinijos ir jos kaimyninių šalių santykius, taip pat jos nuoširdų sambūvį su visomis tomis teritorijomis, kurios yra užmezgusios ypatingus santykius su Europa; pabrėžia, kad Kinijai visapusiškai laikantis ankstesnių tarptautinių įsipareigojimų regione bus sudarytos sąlygos tinkamai įgyvendinti šį susitarimą;

19. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybei bei nacionaliniam liaudies kongresui.